

Pénteki idő: Mérsékelt szél. Egyes helyeken köd. Egyébként kevés felhő. Éjjel még erős tagy. A nappali felmelegés erősödik.

Ára 10 fillér

MAGYAR LAJOK

T. Nemzeti Múzeum könyvtárának

BUD

X. évfolyam, 48 (2615) sz. Csűröttök

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, — 1941 február 27

A miniszterelnökség palotájában

Kicserélték a magyar-jugoszláv barátsági szerződés okmányait

Budapestről jelentik: (MTI.) Ma délben a miniszterelnökség palotájában kicserélték a jugoszláv-magyar baráti szerződés okmányait.

Az ünnepies aktus a miniszterelnökség gobelin-termében folyt le

Budapest. A MTI jelenti: Csütörtökön délelőtt a miniszterelnökségi palotában ünnepélyes külsőségek között cserélték ki a magyar-jugoszláv barátsági szerződés megerősítő okmányait. Az aktus a miniszterelnökségi palota gobelin-termében folyt le és erre az alkalomra összegyűlekeztek a miniszterelnökség és a külügyminisztérium vezető tisztviselői, a budapesti lapok főszerkesztői, a jugoszláv újságírók és a külföldi sajtó budapesti képviselői. 11 óra után néhány perccel lépett a terembe Cincár-Markovics külügyminiszter gróf Teleki Pál miniszterelnök és Bárdossy László külügyminiszter, Rasics Szvetozár budapesti jugoszláv követ, báró Bakóch-Berényei György belgrádi magyar követ és kísérete társaságában.

A két külügyminiszter helyet foglalt a kijelölt asztalnál és kicserélte a barátsági szerződést megerősítő okmányait, majd aláírta a kicserélésről felvett jegyzőkönyvet. A jegyzőkönyvet aranytöltőtollakkal írták alá, amelyet Teleki miniszterelnök emlékéül felajánlott Cincár-Markovics külügyminiszternek, aki meleg szavakkal köszönte meg a figyelmességet.

A jegyzőkönyv szövege a következő:

Jegyzőkönyv, kelt Budapesten a miniszterelnökségi palotában 1941 február 27-én, amely a magyar királyság és a jugoszláv királyság között Belgrádban 1940 december 12-én aláírt barátsági szerződés megerősítő okmányainak kicserélése tárgyában.

Bárdossy László m. kir. titkostonácsos magyar királyi külügyminiszter öngyméltósága és Cincár-Markovics Sándor jugoszláv külügyminiszter öngyméltósága fenti helyen és időben kicserélte a magyar királyi kormány és a jugoszláv királyi kormány között Belgrádban 1940. évi december 12-én aláírt barátsági szerződést megerősítő okmányait. Ennek hiteléül aláírtottak ezt a jegyzőkönyvet aláírták.

Kelt Budapesten, 1941 február 27-én két eredeti példányban.

BÁRDOSSY LÁSZLÓ sk.

CINCÁR-MARKOVICS sk.

A magyar-jugoszláv barátsági szerződés ratifikációs okmányainak kicserélése után a jugoszláv külügyminiszter Teleki miniszterelnökkel és Bárdossy külügyminiszterrel meg-

beszélésre vonult vissza, amelynek folyamán barátságos eszmecserét folytattak a két országot közösen érdeklő kérdésekről.

Magyarország kormányzója estebédet adott a királyi palotában Cincár Markovics jugoszláv külügyminiszter tiszteletére

A német és olasz sajtó megelégedéssel ír a magyar-jugoszláv barátság újabb megnyilatkozásáról

A MTI jelenti: Gróf Teleki Pál m. kir. miniszterelnök és felesége, Cincár-Markovics Alexander jugoszláv királyi külügyminiszter és felesége tiszteletére 1941 február 26-án, szerdán délután dezsónét adott a miniszterelnökség palotájában.

Bárdossy László m. kir. külügyminiszter délután felől órákor viszonzotta Cincár-Markovics jugoszláv kül-

ügyminiszternek a m. kir. külügyminisztériumban délelőtt tett látogatását. Később gróf Teleki Pál miniszterelnök is megjelent a Duna-palotában és viszonzta a látogatást.

Gróf Széchenyi Bertalan felsőházi és Tasnádi-Nagy András képviselőházi elnök szerdán délután a magyar országgyűlés házában teát adott Cincár-Markovics külügyminiszter

tiszteletére. A fényárban úszó kupolacsarnokban összegyűlt a jugoszláv vendégeken kívül a magyar közélet színe-java. Háromnegyed 5 órákor alabárdos testőrök sora között vonultak be a vendégek. A főbejáratnál a két ház elnökei fogadták a jugoszláv előkelőségeket. A jugoszláv külügyminiszternek alkalma volt megismerni a magyar közélet vezető személyiségeit, továbbá a felsőház és képviselőház számos tagját, akikkel hosszasan elbeszélgetett. A kupolacsarnokban, a felsőházi és képviselőházi társalgóban és a nagyebédlőben szolgáltak fel a teát. A jugoszláv külügyminiszter Teleki Pál gróf miniszterelnökkel a két ház elnökeivel és Bárdossy külügyminiszterrel a felsőházi társalgóban foglalt helyet. Asztalnál több más személyiség is helyet foglalt. A jugoszláv előkelőségek több mint egy órahosszat időztek az országházban és jóval elmúlt félhet óra, mikorra az utolsó vendégek is elhagyták az épületet.

Este Magyarország főméltósága kormányzója és a főméltósága asszony adott a királyi várpalotában szükörű estebédet Cincár-Markovics ju-

goszláv külügyminiszter és felesége tiszteletére.

Budapestről jelentik: (MTI.) A Budapesten időző jugoszláv újságírók tiszteletére Ullein-Revitzky Antal, a külügyminisztérium sajtóosztályának vezetője szerdán este a Szent Gellért-szállóban vacsorát adott.

Délkelet-Európa érdekeit szolgálja a jugoszláv-magyar együttműködés

Belgrádból jelentik: (Avala.) A lapok első oldalán, több hasábon, nagy címeke alatt számolnak be Cincár-Markovics jugoszláv külügyminiszter budapesti látogatásáról és különösen kiemelik a fogadtatás szívélyességét, amely újból kifejezésre juttatta a két ország barátságát.

A szerda esti olasz sajtó is nagy részletességgel számol be a jugoszláv külügyminiszter budapesti fogadtatásáról. A lapok külön hangsúlyozzák a magyar közvéleménynek a látogatás felett érzett örömeit. A Corriere della Sera „Magyar-jugoszláv együttműködés Délkelet-Európa érdekében” cím alatt közöl hosszú beszámolót a látogatásról.

A német sajtó a jugoszláv külügyminiszter budapesti látogatásában újabb bizonyítékát látja a délkelet-európai béke fenntartására irányuló törekvéseknek. Németország eddigi politikájához híven örömmel üdvözöl minden lépést, amely hozzájárul a délkelet-európai béke megszilárdításához. Németország a délkelet-európai államok közötti viszony minél szorosabb és barátságosabb legyen.

A moszkvai angol nagykövet Istanbulba repült

Moszkvából jelentik: (Reuter) Gripps moszkvai angol nagykövet repülőgépen Istanbulba utazott, hogy tanácskozzék Eden angol külügyminiszterrel. Hír szerint csütörtökön délután érkezik Istanbulba.

Burmánál visszavonulnak az angolok

Olasz hivatalos hadijelentés

Valahol Olaszországban. Az olasz főhadiszállás 265-ik közleménye. A görög arcvonalon nem történt nevezetesebb esemény. Repülőgépeink repeszbombákkal és géppuskatűzzel árasztották el az ellenséges védelmi állásokat és fontos utvonalakát. Egy gépünk nem tért vissza. Német bombázó rajok meglámádták Málta repülőterét. Tíz ellenséges repülőgépet a földön elpusztítottak. Sok más gépet megrongáltak. Több bombát dobtak gépszínekre és a kikötőberendezésekre. A légi harcban a német repülőgépek négy, a kísérő olasz vadászok két Hurricane gépet lelőttek. A német

repülőhadtest gépei február 25-én Tobruk kikötője előtt nehéz méretű bombákkal eltaláltak egy torpedórombolót. Egy német torpedóvetőraj a Földközi-tenger nyugati medencéjében elsüllyesztett egy ötezer tonnás ellenséges gőzöst.

Keletafrikában Burmából visszavonultak azok az ellenséges erők, amelyek vereséget szenvedtek Zilmaninál (Sudan). Sok halottat és hadianyagot hagytak a harctéren. A Szomáli földön az ellenséges túlerő miatt csapataink egy hónapos elkeseredett harcok után harcolva vonulnak vissza Mogadisoo felé.

„Állj itt mindörökké!”

Ünnepies külsőségek között vette át a város a Szigligeti-szobrot

Nagyvárad. Saját tud. Ragyogó napra virradt csütörtökön Nagyvárad népe. A tavaszi napfényben fürdő város főterére már kora délelőtti ünnepi hangulat költözött: a színház homlokzatára felhúzták a nemzeti színű lobogót s a járó-kelő sokaság is, mintha ünnepre készült volna, meg-megállt, hogy megnézze Margó Ede művészi alkotását, a Szigligeti-szobrot, amelyet egy hete állítottak vissza régi helyére s amelynek a város részéről való ünnepies átvétele ma délelőtt történt meg.

Tizenegy órakor felsorakoztak a színház körül a díszgöngyösök, a díszes rendőrök s a tér egy részét is elzárták a forgalom elől. Ugyanakkor állították fel az emelvényt is a szobor előtt. Fél-tizenkettő után kezdtek gyülekezni a Szigligeti Társaság tagjai az Emke-kávéház előtt. Az elsők között érkezett a szobor elé Dutka Akos miniszteri tanácsos, az országos nevű köllő.

azán Gulácsy Irén, az országos nevű írónő, Nádányi Zoltán, Pap Lajos, Tóth Elek, a Thália színtársulat nagy színésze és mások. Kevésbé 12 előtt érkezett meg dr. Némethy Gyula prelátus-kanonok, a Szigligeti Társaság elnöke, majd dr. Halász Endre főispán és dr. Soós István polgármester vezetésével a városi tanács tagjai.

Az átadási ünnepség a szobor előtt zajlott le, amelynek jobboldalán a főispán és a polgármester, a városi tanács és a Szigligeti Társaság tagjai foglaltak helyet, baloldalán pedig a Szigligeti Színház művésztagjai. Pultnik Bálint igazgató és Szathmáry Endre karnaggyal élükön, a színház lépcsőzetén az iskolák növendékei sorakoztak.

Tabéry Géza lépett először az emelvényre és a következő beszéd keretében adta át a Szigligeti Szobrot a városnak:

„Állj itt mindörökké!”

— Mélyen tisztelt Polgármester ur! Kedves Magyar Testvéreim!

— Nemcsak az élőknek, a szobroknak is megvan a maguk fatuma.

— Huszonnyolc éve leplezték le Szigligeti szobrát, 1912. december 15-én ugyanézen a helyen, ahová most a Gondviselés kegyéből és a Kormányzó Ur Ötömértósága bölcs nemzetvezetésének dicsőségére visszakerült. Ezerkilencszázhatvan indította meg a Szigligeti Társaság azt a mozgalmát, melynek eredményeként a szobor létesítésének költségei a társadalom áldozatkészségéből hat év alatt összegyűltek.

— Fájdalmas művelet volna hosszabbban ismertetni ama első leleplezés és mostani szoborátadás között eltelt időnek történetét, hiszen nekünk itt maradt váradiaknak ez idő nagyobbik fele csak a késérűségek kelyhe volt.

— A román uralom reánk szakadtával Szigligeti szobra csakhamar eltűnt arról a helyről, amelyhez pedig minden volt koronás asszony felett is egyedül neki van jussa. Szemforgató tisztességadásból ideiglenesen a románok a Schlauch-tér elején hagytak türt helyet neki, majd később onnan is eltávolították. Margó Ede mesterműve akkor a muzeumba került, ahonnan a város a jóvátétel igaz érzetével most volt szívés eredeti helyére visszaillesztani e kőből és bronzból is kulturtörténeti szellemet sugárzó emlékművet.

— Mert Szigligeti szobra a Szigligeti színház előtt igenis magyar szellem-történetet prédikál. Félrefogás lenne csupán a mai értelemben vett kitűnő színpadi szerző alakját érezni benne. Szigligeti is ahhoz a nagy irónemzedékünkhöz tartozott amely a művészet eszközeivel Petőfi mellett a klasszikus és romantikus kor mondánivalóit az ezernyolcszáznegyvennyelcshat diadalra jutott eszmék szolgálatába korszerűsítette. Tette ezt Szigligeti azáltal, hogy műveiben egyrészt történelmi multunkat tudatosította, másrészt színműri alkotókészségét a század uralkodó eszméinek, reformszellemének állította szolgálatába. A magyar műhelyek teherviselési egyenlőségért, társadalmi visszasságaink megszüntetéséért küzdött egy életen át a föld népeinek szöszölőjeként, szabadságésműnk elő-

futárjaként. Közel száz színdarabja közül mindössze három akad amelynek tárgya nem honi és műveinek tulnyomó zömében örökszép színpadi művészetével az akkori korszellemet sugallta lelkek rejtekeibe.

— Büszkék vagyunk rá, hogy ezt a Szigligeti, a Szökött katonát, Két pisztolyt, a Csikós, a Cigány, Lihomfi, II. Rákóczi Ferenc fogsága, a Trónkereső és oly sok más színpadi remek alkotóját váradai hűmúsz termette a magyar Pantheonnak. Hivalkodás nélkül tartjuk számon hogy e nagy elme emlékművének felállítását a boldog békében

A szobrot elvitték, de Szigligeti szelleme ott lebegett a színház fölött...

— Nagyvárad város közönsége nevében boldogan és örömmel veszek részt ezen a lélekemelő ünnepélyen, amidőn szakerül méltó helyére, Szent László városának szívébe, a róla elnevezett Szigligeti színház előterébe.

— Valamint az egyén élete, egy város élete is állandó változatossággal van tele. Városunkat is értek szomorú és öröm napok, amely napok a város magyar lakosságának lelkiületét tükröztették vissza.

— Szigligeti Ede szobra amelyet 1912. december 15-én helyeztek el ezen helyre, sok mindent látott, ami ezen időtől kezdve a mai napig városunkban történt.

— Látott egy békebeli boldog Nagyváradot, amely a kultúra, az ipar és kereskedelem fejlesztése terén Budapest után ugyszólván az első helyet foglalta el, látott füstölő gyárkönyveket, látott nagy építkezéseket, fel-lelendülést minden vonalon. Aztán egy pár év múlva előtte masirozta el hadbavonuló magyar katonák és ez a masirozás folyton tartott, mindaddig míg egyszer mély és halálos esend borult a városra. Aztán idegen katonák jelentek meg, idegen vezényszavak, idegen zászló, amelyek távolállottak a város magyarosságának lelkétől. És eze napon Szigligeti Edének is át kellett adni a helyét, egy királyi asszonyának, aki lé-

a mi Társaságunk kezdeményezte, hogy mi viseltük gondját, mentettük meg az összerombolástól, amikor városban tombolt itt a balkáni gyűlölet mindennel szemben, ami magyar maradt.

— A felszabadulás előhozta nekünk a mai nagy pillanatot. Várad szellemi égboltjának csillagai ma este gyűlnak ki az ő színházában és a róla nevezett Társaság ume visszaadja a magyar Nagyváradnak azt a husz évvel ezelőtti önként magára vállalt misszióját, hogy hallgatag őrzője legyen ennek a szobornak. Viselje most már gondját helyettünk maga Nagyvárad városa.

— Nehéz történelmi dráma mögött zördült le a függöny, hogy idáig eljuthattunk. A dráma befejeztével talán jogosan érzi Társaságunk, hogy katharizálásban becsülettel állta a helyét, aminek őrzésére Szigligeti neve kötelezte.

— Koszorunkra amit elhoztunk ide, három szót írunk:

— Állj itt mindörökké!

— Nagyvárad magyar örökkévalóságát kívántuk bele ebbe a három szóba. Ennek a három szónak jelében kérjük Polgármester urat, méltóztassék felvállalni a város szerető gondoskodásában megőrizni annak a Szigligetinek a szobrát, akinek nevét ki-csiny, de jószándékú társaságunk hűséggel viselte az idők zimankójában.

A beszédet lelkes éljenzéssel fogadták az egybegyűltek s a Társaság koszorúját Gulácsy Irén helyezte el a szobor talapzatán.

Ezután dr. Soós István polgármester lépett az emelvényre s a következő beszéddel vette át a szobrot a város nevében:

lekben is, nyelvénben is idegen volt e város lakosságától, s akinek a neve felkerült annak a színháznak a homlokzatára amely eddig büszkén viselte a Szigligeti színház elnevezést. De a népsere és a szoborcseré nem változtatta meg sem a város lakosságának magyar érzését, sem a Szigligeti színház szellemét, mert ebben a színház-

ban továbbra is a magyar szó, a magyar kultúra tudhatott csak ur lenni és bármikor megkísérelték idegen nyelven idegen kultúrát terjeszteni az mindig fiaskót vallott. Szigligeti Ede szelleme és kultúrája diadalmasan trónolt továbbra is a más elnevezésű színház fölött, mintegy igazolásul annak, hogy ezen a földön és ebben a városban csak a magyar szónak és a magyar kultúrának van létjogosultsága. A Szigligeti színház a megszállás ideje alatt is híven teljesítette kötelességét ápolta a magyar szót és a magyar kultúrát és azt átmentette arra az időre, midőn már újból szabadon hangozhatott el a város falai között és a színház falai között is a magyar szó.

— Es egy szép szeptemberi napon újból felhangzott a Rákóczi induló és az újból magyar színekbe öltözött Nagyvárad szeretettel gondolt arra, hogy mielőbb visszahelyezze nagy-szültőjének, Szigligeti Edének szobrát annak méltó helyére és hogy azt a színházat, amelyben Szigligeti Ede szellemében ápolják a magyar kultúrát újból az ő nevével nevezzen el.

— Mind ez most megtörtént.

— A színház épületében szabadon, minden gátlástól mentesen felhangzik a magyar szó a színház homlokzatán arany betűk hirdetik Szigligeti Ede nevét és a mai napon újból ránk néző zászlós mosolyával Szigligeti Ede, a magyar kultúrának egyik kiválósága és városunk nagysága.

— Amidőn a város közönsége nevében átvesszem megőrzés végett Szigligeti Ede szobrát, teszem azt abban a reményben és abban a biztos tudatban, hogy ebben a városban és ebben a színházban a magyar szó, a magyar kultúra soha el nem fog halni és Szigligeti Ede szobra és szelleme ott fog élni örökké egy város főterén, mert minden magyar ember szívében.

A város koszorúját a polgármester helyezte a Szigligeti-szobor talapzatára, amely után Sármágy Miklós színművész szavalt a Tompa Mihály „Madár fiaihoz” című versét nagy hatással. A Szigligeti Színház koszorújának elhelyezése után a színház énekkara elénekkelte a Himnusz, színté az egész tér közönsége együtt énekelte a színesekkel.

Ezzel a felemelően szép aktus véget ért.

*
A Szigligeti Társaság ma esti előadását vasárnap délelőtt 11 órai kezdettel, filléres helyárrakkal megismétlik, hogy azok is részesei lehessenek, akik ma este már nem tudtak jegyhez jutni.

Románia kiadja Németországnak a román területen tartózkodó lengyel katonákat

Londonból jelentik: Butler külügyi államtitkár szerdán bejelentette az alsóházban, hogy a bukaresti chilei követtség, amely ezidőszert a lengyel érdekeket is képviseli Romániában, január 31-én nagyfontosságú értesítést kapott a román kormánytól. A román hatóságok arról értesítették a chilei követtséget hogy kiadják Németországnak a román területen tartózkodó vagy internált valamennyi lengyel katonát. A chilei ügyvivő tiltakozott emiatt az eljárás miatt és a bukaresti angol követ is tiltakozást jelentett. A román

kormány azonban mindössze azt válaszolta, hogy elhatározását román belügynek tekintti és nem hajlando vitába bocsátkozni. Az angol követ annakidején elégedetlenségét fejezte ki emiatt a román magatartás miatt.

FERENC JÓZSEF
KESERŰVIZ

Angol titkos ügynökök merényletet készítettek elő a szófiai vízművek ellen

Ugyanakkor Eden arról beszélt, hogy a balkáni béke fenntartása érdekében utazott Ankarába

Bulgária szembeszáll minden angol mesterkedéssel

Isztanbulból jelentik: (NTI) Az újságok részletesen beszámolnak Eden és Dill utjáról, amely Törökországban nagy meglepetést keltett. Angol részről csak az utolsó órákban jelentették be az ankarai látogatást. Eden és Dill kísérete hét személyből állott. Különvonatuk szerdán délelőtt 11 órakor érkezett Ankarába. Az angol vendégek a nap folyamán látogatást tettek a mi-

niszterelnöknél, a külügyminiszternél és több magasrangú török katonatisztnél.

Kairóból jelentik: (Reuter) Ugy tudják, hogy Eden külügyminiszter és Dill tábornok, az ankarai látogatás után, néhány napi tartózkodásra viszatér Kairóba. Időközben valószínűen Athénbe is ellátogatnak.

Anglia újabb bonyodalmakat akar támasztani a Balkánon

Belgrádból jelentik: (Budapesti Tudósító) A Vece ankarai jelentése szerint Eden az ankarai pályaudvarra való megérkezése után az újságírók előtt kijelentette, hogy a török államférfiakkal folytatandó tárgyalások során megállapítják, miképp lehet a Balkán békéjét fenntartani. Anglia és Törökország célja, hogy a Balkán továbbra is távolmaradjon a háborús viszálytól.

Ezzel szemben — szófiai jelentés szerint — bolgár körökben Eden utjával kapcsolatban azt hiszik, hogy Anglia megkísérli újabb bonyodalmak felkeltését a Balkánon Görögország érdekében. Mint a bolgár főváros politikai körökben kijelentik

ez a kísérlet Bulgária szilárd ellenállásába ütközik. Bulgária azon az arcvonalon akar maradni, amely számíthat a tengelyhatalmak támogatására és kész arra, hogy szembenézzen minden eshetőséggel.

A bolgárok aggodalmainak jogosságát bizonyítja az a tény is, hogy a bolgár rendőrség az Intelligence Service merénylettervének jött a nyomára. A Szófia melletti vízművek közelében nagymennyiségű robbanóanyagot találtak, amelynek kémiai összetételét még nem sikerült megállapítani. Több gyanús egyént letartóztattak. A főváros lakosságát nagyon nyugtalanítja a merénylet-terv híre és mindenütt megbélyegzik az angol ügynökök balkáni tevékenységét.

Ellenséges hírverés bulgáriai német beszivárgásról.

Berlinből jelentik: (MTI) A Wilhelmstrassen a Bulgáriában irányuló állítólagos német beszivárgásról terjesztett külföldi hírekkel kapcsolatban a következőket mondták:

Ezek csupán ellenséges hírverés által terjesztett hírek. Bulgária Németországgal baráti viszonyban álló állam Németország sohasem tenne olyat, — amely ezt a baráti viszonyt megzavarhatná. Ezek a hírek csak arra szolgálhatnak, hogy eltereljék a figyelmet az angol titkos ügynökök bulgáriai letartóztatásáról. Az ilyen híreszteléseknek csak az a céljuk, hogy megzavarják a német-bolgár kapcsolatokat.

Együttal cáfolják azokat a külföldi híreszteléseket is, amelyek szerint a németek állítólag bevonultak a Bulgá-

Dobrudzsába. Megállapítják, hogy nem is lehet szó katonai bevonulásról bolgár területre.

Bulgária függetlensége az angol alsóház előtt.

Londonból jelentik: Az NST. jelentése szerint az angol alsóház szerdán tárgyalta a balkáni helyzetet, különös tekintettel Bulgáriára. Egy ezzel kapcsolatban fölvetett kérdésre Butler külügyi államtitkár azt válaszolta: Ertesülése szerint feltehető, hogy a Bulgária megszállására irányuló német előkészületek igen előrehaladottak már. Az angol kormány a szófiai brit követre bízta, hogy tegye meg a rendszabályokat követségének elutasítására. A brit követ már hozzászólott ezekhez a rendszabályokhoz, de a kormány távirati jelentést kért tőle. Bulgária ellenséges országnak számít és középületeit bombatámadások érhetik, ha nem nyilatkozik hajlandónak függetlensége fegyveres megvédésére.

Kelemen Krizosztom pannonhalmi főapát a magyarság lelki egységéről

Budapest, a MTI. Jelenti: Az Országos Nemzeti Klub szerdán este Karafiáth Jenő titkos tanácsos elnöklésével tartott vitaestjén Kelemen Krizosztom pannonhalmi főapát mondotta el szabadelőadását „A magyarság lelki egysége” címmel.

Felzólalását a magyarság fogalmi meghatározásával kezdte s érti alatta azt a történetileg kialakult népi közösséget, amely a magyar nemzeti öntudatra egykoron ráébredt, ezáltal kijelölt hivatását vállalta, létének fenntartójává, fejlődésének irányítójává tette; nemzeti lélekkel érlette s ma is az ezer éves történetének hordozójaként tiszteli. A magyarság küldetését csak akkor tudja betölteni, ha szellemi világában tisztán bírta a nemzet eszméit s a belőle folyó alapelveket és hagyományozza nemzedékről-nemzedékre a nemzeti léleknek gazdag tartalmát, belső összefogó és kifelé lendítő erejét.

Nézzé meg Ön is a

Pannonia Grill

bombasikert arató műsorát

Világszám: Ilona Lusan akrobatikus táncsoda.

Haláltánc

Lovagló iskola parketten és a kísérő műsor szám

Szigoruan családi műsor

Nedelkó János igazgató.

Anglia érdeklődése agázháború felé fordult

Döntő események várhatók az albán hadszíntéren

Belgrádból jelentik: (Bud. Tud.) A Politika római jelentése szerint az olasz főváros felfogása szerint az albán harctéren a legrövidebb idő alatt döntő jelentőségű események várhatók. Egy olasz sebességszállító vonat Jugoszlávián át Szalonikibe ment, ahonnan a görögökkel történt megállapodás alapján kétszáz olasz hadifogoly sebességet szállítanak haza Olaszországba.

Berlinből jelentik: Katonai szakörökben rámutatnak arra, hogy Anglia részéről az utóbbi időben nagy érdeklődés tapasztalható a gázháborúk iránt. London igen behatóan foglalkozik ezzel a lehetőséggel. Németország figyelmét nem kerülte el, hogy Willkie angliai tartózkodása során

egy vegyészeti gyárat is megnézett. Legnagyobb figyelmet keltette az a hír, hogy

az Egyesült Államokból egy neves vegyi szakértő utazott most Angliába.

Az angol hadvezetőség széles körben foglalkozik az angol sajtóval együtt a gázháború kérdésével. London ezt azal magyarázza, hogy attól tartanak, hogy Németország áttér a hadviselésnek erre a módjára. Illetékes német helyen ezt a megokolást a leghatározottabban visszautasítják és hozzátesszik, hogy a legnagyobb éberséggel kísérik az angoloknak a gázháború kérdésében tapasztalható serény tevékenységét.

Libiában megtörtént az első összeütközés német és angol gépesített osztagok között

A német véderő főparancsnokság kedden közölte, hogy Libia tengerpartján, Agadabiától délkeletre, február 24-én hajnalban megütközött egy német és egy angol gépesített felderítő osztag. A németek elpusztítottak több angol gépjárművet, közöttük több pécélos felderítőkocsit és néhány foglyot ejtettek. Német részről veszteség nem volt.

Berlinből jelentik: A Német Távirati Iroda értesülése szerint német harc- és zuhanó repülőgépek szerdán délután német és olasz vadászgépek védelme

mellett nagyszerű támadást hajtottak végre Málta egyik repülőtere ellen. A támadás következtében tíz angol repülőgép a földön elégett. A légi harcokban a német gépek 4, az olasz gépek 2 angol gépet lőttek le. A német támadás nagy pusztítást okozott a repülőter rendezésében is.

Kilenc ellenséges hajót súlyosztettek el a német harcirepülőgépek

A Német Rádió különjelentésben számol be három óra előtt tíz perccel, hogy német harc repülőgépek ötven kilométernyire Irországtól nyugatra kilenc ellenséges hajót súlyosztettek el 53.000 tonna összártartalommal.

Angol-spanyol megegyezés a tangeri kérdésben.

Londonból jelentik: (Reuter) Az angol és spanyol kormány között a tangeri statutumot illetően megegyezés jött létre. Butler államtitkár az alsóházban ismertette a megegyezés részleteit. A spanyol kormány biztosítékot adott arról, hogy a város nemzetközi körzetét nem erősíti meg és elismerte Anglia különleges érdekeit a város nemzetközi körzetében.

Tiszta szesz kapható
Nánássy Kazinczy F. u. 4.
Szinház mellett.

Hol kell letétbe helyezni a hadikölcsön-kötvényeket

Lapunk tegnapi számában már ismertettük az illetékes minisztériumnak a Magyar Szent Korona területén lévő háborús magyar államadóssági címletek letétbehelyezése tárgyában kiadott 500-1941. M. E. számú rendeletét. A rendelet értelmében a hadikölcsön kötvényeket március 31-ig kell letétbehelyezni.

A címleteknek letétként való átvételére a visszacsatolt keleti és erdélyi országrészen a Magyar Nemzeti Bank fiókjintézelei, az m. kir. kincstári postahivatalok és következő pénzintézetek kaptak felhatalmazást:

- Barót**
Erdővidéki Takarékpénztár Rt.
- Bánffyhunyad**
Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Rt., Kolozsvár, fiókja.
- Beszterce**
Marosvásárhelyi Takarékpénztár Rt., Marosvásárhely, fiókja.
Nagyszebeni Általános Takarékpénztár Rt., Nagyszeben, fiókja.
- Csiksztered**
„Transsylvania Bank Rt., Kolozsvár, fiókja.
- Dés**
Dési Hitelbank Rt.
Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Rt., Kolozsvár, fiókja.
Mezőgazdasági Bank és Takarékpénztár Rt., Kolozsvár, fiókja.
- Ditró**
Ditrói Takarékpénztár Rt.
- Élesd**
Biharkörösvölgyi Takarékpénztár Rt.
Élesdi Bank Rt.
- Ermihályfalva**
Biharmegyei Takarékpénztár és Gazdasági Bank Rt. Nagyvárad, kirendeltsége.
- Gyergyóalfalu**
Gyergyóalfalvi Takarékpénztár Rt.
- Gyergyószentmiklós**
Gyergyói Bank és Takarékpénztár Rt.
Gyergyói Első Takarékpénztár Rt.
„Transsylvania” Bank Rt., Kolozsvár, fiókja.
- Kézdivásárhely**
Kézdivásárhelyi Takarékpénztár Rt.
- Kolozsvár**
Erdélyi Bank Rt.
Erdélyi Leszámitoló és Pénzváltó Bank Rt.
Gazdák Takarékpénztára Rt.
Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Rt.
Mezőgazdasági Bank és Takarékpénztár Rt., Nagyszebeni fiókja.
„Transsylvania” Bank Rt.
Magyar-Olasz Bank Rt., Budapest, fiókja.
- Marosvásárhely**
Erdélyi Bank Rt., Kolozsvár, fiókja.
Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Rt., Kolozsvár, fiókja.
Marosvásárhelyi Leszámitoló Bank Részv. Társ.
Marosvásárhelyi Takarékpénztár Rt.
Marosvásárhelyi Közhatalmi Takarékpénztár Rt.
Nagyszebeni Általános Takarékpénztár Rt., Nagyszeben, fiókja.
- Máramarossziget**
Szatmárvármegyei Takarékpénztár Rt., Szatmárnémeti, fiókja.
- Mezőbánd**
Marosvásárhelyi Takarékpénztár Rt., Marosvásárhely, fiókja.

- Nagybánya**
Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Rt., Kolozsvár, fiókja.
Szatmárvármegyei Takarékpénztár Rt., Szatmárnémeti, fiókja.
- Nagykaroly**
Biharmegyei Takarékpénztár és Gazdasági Bank Rt., Nagyvárad, fiókja.
Nagykarolyi Takarékpénztár Egyesület.
- Nagyszalonta**
Nagyvárad Agrár Takarékpénztár Rt., Nagyvárad, fiókja.
- Nagyvárad**
Biharmegyei Takarékpénztár és Gazdasági Bank Rt.
Erdélyi Bank Rt., Kolozsvár, fiókja.
Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Rt., Kolozsvár, fiókja.
Magyar Általános Hitelbank, Budapest, fiókja.
Nagyvárad Agrár Takarékpénztár Rt.
Népszövetségi Hitelintézet Rt.
Pesti Magyar Kereskedelmi Bank, Budapest, fiókja.
- Nyárádszereda**
Marosvásárhelyi Takarékpénztár Rt., Marosvásárhely, fiókja.
- Sepsiszentgyörgy**
Háromszéki Takarékpénztár Rt.
- Szamosújvár**
Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Rt., Kolozsvár, fiókja.
- Szatmárnémeti**
Erdélyi Bank Rt., Kolozsvár, fiókja.
Szatmári Hitelbank Rt.
Szatmári Első Takarékpénztár Rt.
Szatmárvármegyei Takarékpénztár Rész. társ.

- Szászrégen**
Egyesült Bank Rt.
Marosvásárhelyi Leszámitoló Bank Rt., Marosvásárhely, fiókja.
Nagyszebeni Általános Takarékpénztár Rt., Nagyszeben, fiókja.
Takarékpénztár Rt.
- Székelyudvarhely**
Udvarhelymegyei Takarékpénztár Rt.
- Szilágysomlyó**
Szilágysomlyói Takarékpénztár.

- Szilágycseh**
Mezőgazdasági Bank és Takarékpénztár Rt., Kolozsvár, fiókja.
- Székelyhid**
Ermelléki Takarékpénztár.
- Székelykarasztor**
Népbank Rt., Segesvár, fiókja.
- Tasnád**
Mezőgazdasági Bank és Takarékpénztár Rt., Kolozsvár, fiókja.
Takarékpénztár és Kereskedelmi Bank Rt.
- Zilah**
Mezőgazdasági Bank és Takarékpénztár Rt., Kolozsvár, fiókja.
- Zsibó**
Mezőgazdasági Bank és Takarékpénztár Rt., Kolozsvár, fiókja.

Az erdélyi gyógyfürdők modernizálása

Szováta, Borszék, Tusnád és Gyilkostó után a Püspök- és Félixfürdőkre is sor kerül

Nagyvárad. Saját tud. Az Erdély visszatéréseivel felszaporodó és sürgős megoldásra váró problémák között első helyet foglalt el kezdettől fogva az erdélyi gyógyfürdők és üdülőhelyek modernizálása. A román uralom alatt ugyanis a legtöbb erdélyi gyógyfürdő tönkrement, felszeresedik elköptak és talán egyedül Szováta fürdőn történtek kísérletek modern építkezésre, fürdőfejlesztésre. Ezért a magyar kormány — mint már írtunk is erről — nagyszabású fürdőpropagandát indít a fürdők fejlesztésével összefüggően.

Elsősorban is a négy nagy erdélyi fürdő fejlesztésére és modernizálására kerül sor: Szováta, Borszék, Tusnád és Gyilkostó után azonban sor kerül a többi fürdőkre is. Nagyvárad város polgármestere az illetékes minisztériumoknál eljárt a Püspök- és Félix-fürdők fejlesztése érdekében s erre vonatkozólag a napokban levelet kapott a kereskedelmi és közlekedésügyi minisztérium idegenforgalmi szakosztályának vezetőségétől, amelyben a következőket írták:

Mélyen tisztelt Polgármester Uram! Püspök- és Félix fürdőknek a kereskedelem és közlekedésügyi minisztériumtól kiküldött bizottság által való felülvizsgálása tárgyában tanusított nagybecsű érdeklődésekre, tisztelettel ertesítelek, hogy idegenforgalmi szempontból magam is elsőrangú jelentőséget tulajdonítok nevezett fürdőknek.

A kormányzat azon az állásponton van, hogy egyelőre a visszacsatolt területek négy legnagyobb fürdő, illetve üdülőhelyének: Szováta, Borszék, Tusnád és Gyilkostó szálloda és vendéglátóipari üzemének modernizálásával kíván foglalkozni elsősorban. A bizottság csupán ezeknek a helyeknek szálloda és idegenforgalmi üzemhelyzetét katasztrózi. Azt hiszem, ha ezen a négy helyen az 1941. esztendőben végre tudjuk hajtani programunkat, akkor is oriai munkát végeztünk. Püspök- és Félix fürdők állapotát ennek dacára azonban meg fogom vizsgáztatni és a fentemlített bizottság vezetőjét, dr. Rohringer Endre miniszteri titkárt utasítani fogom, hogy utjáról visszajövet, Püspök és Félix fürdőköt is látogassa meg, illetve megelőzően Nálád, Polgármester Uram, jelentkezék.

Fogadd Polgármester uram mély tiszteletem és őszinte nagyrabecsülésem kifejezését, mellyel maradok készséges híved: Gáti László.

Igy tehát minden reményünk meg lehet arra, hogy a Püspök- és Félix-fürdők fejlődése sem fog elmaradni a többi erdélyi gyógyfürdők mögött.

Meghosszabbították az optálási határidőt

A magyar és román kormány képviselői aláírták az errevonatkozó jegyzőkönyvet

Budapestről jelentik: (MTI) Bárdossy László m. kir. külügyminiszter és Krutzescu George budapesti román királyi követ, február 26-án a magyar királyi külügyminiszteriumban az alábbi jegyzőkönyvet írták alá:

A m. kir. kormány és a román királyi kormány alulírott képviselői útján a következőkben állapodtak meg:

1. Az 1940. év augusztus 30-án kelt bécsi döntőbírósi határozat 3. és 4. pontjában az optálási jogra nézve megállapított hat hónapi határidő a két kormány által közös egyetértéssel megállapítandó későbbi időpontban akkor fogja kezdetét venni, amikor a két kormány a Bécsben 1940. évi augusztus 30-án kelt döntőbírósi határozat 3. és 4. pontjának értelmezése és végrehajtása — többek között annak megállapítása tekintetében, hogy mely hatóságoknál és milyen módozatok mellett lehet az optálási jogot gyakorolni, valamint a kiköltözés határidejének és a kiköltözéssel kapcsolatos vagyoni kérdések végleges szabályozása — tekintetében egymással végleges megállapodásra jutott.

2. A két kormány gondoskodni fog arról, hogy a jelen jegyzőkönyvben foglaltak az érdekelt lakosságnak megfelelő közhírretétel útján haladéktalanul tudomására jussanak. Ennek hiteléül kormányaik által kellően meghatalmazva, ezt a jegyzőkönyvet aláírták.

Kelt Budapesten két eredeti példányban, 1941. február 26-án.
BÁRDOSSY LÁSZLÓ sk.
GEORGES KRUTZESCO sk.

A jegyzőkönyvben foglaltak egyben az érdekelt tájékoztatására is szolgálhatnak.

FERENC JÓZSEF
KESERŰVIZ

A visszacsatolt erdélyi részek közalkalmazottainak húszéves életgondja

A szolgálati és nyugdíjügyi viszonyok rendezése. Az erre vonatkozó 1200-941. M. E. számú rendelet hivatalos szövege. Részletes ismertetés a rendelettel kapcsolatos egyéb jogszabályokról

(Második közlemény.)

5. §.

A közszolgálati alkalmazotti minőség meghatározása a rendelet szempontjából.

(1) A jelen rendelet rendelkezései szempontjából közszolgálati alkalmazottnak vagy nyugdíjasnak, illetőleg ezek özvegyének vagy árvájának csak azt lehet tekinteni, aki, illetőleg akinek férje vagy szülője olyan magyar vagy román közszolgálatban állott, amely szolgálat a hatályos magyar jogszabályok szerint az állami vagy azzal egyenlő, vagy az ellátás szempontjából az állammal viszonyosságban álló szolgálatok közé sorolható. Aból a szempontból, hogy a volt román közszolgálati alkalmazottat állami, önkormányzati vagy nem állami tanszemélyzeti alkalmazottnak kell-e tekinteni, az az irányadó, hogy azt a munkakört, amelyet a volt román alkalmazott utóljára ellátott, a hatályos magyar jogszabályok szerint állami, önkormányzati vagy nem állami tanszemélyzeti alkalmazottnak látják-e el.

(2) Azt a volt román alkalmazottat, aki olyan alkalmazásban teljesített szolgálatot, amely szolgálatot a hatályos magyar jogszabályok szerint nem lehet közszolgálati alkalmazásnak tekinteni, amely alkalmazás azonban a román általános nyugdíjtörvény értelmében a román állammal szemben nyugdíjigényt biztosított, a jelen rendelet rendelkezései szempontjából közszolgálati alkalmazottnak kell tekinteni. Az ilyen alkalmazottnak a jelen rendelet alapján járó ellátása az államkincstárt terheli.

6. §.

A rendelet hatálya alá nem vonható alkalmazottak.

(1) Nem tartoznak a rendelet hatálya alá a m. kir. államvasutak, illetőleg a román államvasutak szolgálatában állott alkalmazottak és hozzátartozóik, akiknek ellátását a jelen rendeletben meghatározott elvek alapján a kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter a pénzügyminiszterrel egyetértve külön rendeletben szabályozza.

(2) Nem tartoznak a jelen rendelet hatálya alá a m. kir. állami vas-, acél- és gépgyárak, a m. kir. állami kőszénbányászati, illetőleg a román állami vas-, acél- és gépgyárak, valamint a román állami kőszénbányászati szolgálatában állott alkalmazottak és hozzátartozóik, akiknek ellátását a jelen rendeletben meghatározott elvek alapján az iparügyi miniszter a pénzügyminiszterrel egyetértve külön rendeletben szabályozza.

(3) Nem tartoznak a jelen rendelet hatálya alá a társadalombiztosítás körében alkalmazottak és hozzátartozóik, akiknek ellátását a jelen rendeletben meghatározott elvek alapján a belügyminiszter a pénzügyminiszterrel egyetértve külön rendeletben szabályozza.

(4) Nem tartoznak a jelen rendelet hatálya alá az egyházak lelkészei és hozzátartozóik, akiknek ellátását a vallás- és közoktatásügyi miniszter a pénzügyminiszterrel egyetértve külön rendeletben szabályozza.

(5) Nem tartozik a jelen rendelet hatálya alá az a volt magyar közszolgálati alkalmazott, illetőleg annak özvegye vagy árvája, aki Magyarországnak a trianoni békeszerződéssel megállapított területén fekvő állomáshelyéről az 1921. évi július hó 26. napját követő időben a szolgálatát önként elhagyva vagy a viselt állásáról lemondva távozott a visszacsatolt keleti és erdélyi országrészre.

(6) Nem tartozik a jelen rendelet hatálya alá az a nyugdíjas, özvegy vagy árva, aki Magyarországnak a trianoni békeszerződéssel megállapított területéről az 1921. évi július hó 26. napját követő időben akár engedéllyel, akár anélkül a visszacsatolt keleti és erdélyi országrészre távozott.

7. §.

Allandó vagy egyszersmindenkorra szóló ellátás megállapítása és a folyósítás időpontja.

(1) A jelen rendelet hatálya alá tartozó személy részére — az ellátási igény fennforgása esetén — allandó ellátást (nyugdíjat, nyugbért, özvegyi nyugdíjat, nevelési járulékot) vagy egyszersmindenkorra szóló ellátást (végkielégítést) kell megállapítani.

(2) Azt a volt magyar, illetőleg volt román közszolgálati alkalmazottat, aki sem allandó, sem egyszersmindenkorra szóló ellátásra még nem szerzett igényt, úgy kell tekinteni, mint akit a szolgálatból elbocsátottak.

(3) Az allandó ellátást az 1941. évi január hó 1. napjától kezdődően kell folyósítani.

(4) Annál, akit az átmeneti alkalmazásból az 1941. évi január hó 1. napja után bocsátanak el, az allandó ellátást az átmeneti alkalmazás megszűnését követő hó első napjától kezdve kell folyósítani.

(5) Az egyszersmindenkorra szóló ellátást a határozat meghozatala után azonnal ki kell fizetni. A kifizetés időpontjáig esetleg élvezett átmeneti járandóság vagy segély összegét a végkielégítés összegébe beszámítani nem lehet.

8. §.

Az ellátás megállapításának megtagadása, illetőleg a már megállapított ellátás megszüntetése.

(1) Ellátást nem lehet megállapítani, illetőleg a már megállapított ellátás folyósítását véglegesen meg kell szüntetni abban az esetben, ha a jelen rendelet hatálya alá tartozó személyről megállapítást nyert, hogy az ellátásra méltatlanná vált.

(2) Annak megállapítása tárgyában, hogy valamely személy az ellátásra méltatlanná vált-e, az 1934. I. t. c. 2. §-ának (5) bekezdése alapján

működő három tagból álló allandó bizottság — az 1610/1934. M. E. sz. rendelet 5-8. §-aiban, illetőleg a vonatkozó egyéb jogszabályokban foglalt rendelkezések értelemszerű alkalmazása mellett lefolytatott eljárás során — határoz.

(3) Az eljárás megindítását az illetékes miniszter rendeli el.

(4) Az eljárást a magyar közszolgálatba át nem vett alkalmazottal és a nyugdíjással szemben az utolsó állomáshelyre, az özvegygel és árvával szemben pedig az 1940. évi augusztus hó 30. napján volt allandó lakóhelyre néve illetékes bizottság folytatja le. Ha az utolsó állomáshely, illetőleg a lakóhely nem a visszacsatolt keleti és erdélyi országrészen van, az eljárást a visszacsatolt országrészen alakított az a háromtagú bizottság folytatja le, amelynek illetékességi területén van az a város (község), ahol az illető személy a román megszállás ideje alatt a leghosszabb ideig tartózkodott. Vitás esetben azt, hogy az eljárást melyik háromtagú bizottság folytatja le, az illetékes miniszter állapítja meg.

(5) A háromtagú bizottság határozata ellen mind a bizottság elnöke,

A nyugdíjazásra való méltatlanság megállapítása

(Kiegészítő tájékoztatás az előbbi rendeletrészhez.)

Az 1200-941. M. E. rendelet fentebb közölt 8. §-a hivatkozik az 1934. I. t. c. 2. §-ának 5-ik bekezdésére. Maga ez az egész törvény a nyugdíjazási eljárások több tekintetben való módosításáról rendelkezik. E módosító rendelkezések között van, hogy nyugdíjazási eljárás alá vonható az is, aki a szolgálati kötelezettség teljesítésében nem tanúsít kellő szakképzettséget, vagy szorgalmat, vagy egyéb fontos kelleknek hiányában szenved. Az ilyen esetek megállapítására minden minisztériumban s a minisztériumok minden vidéki hatóságánál egy-egy 3-tagú allandó bizottság alakul, melynek elnökét és két-két tagját az illető miniszter nevezi ki, még pedig háromévi megbízással. Ugyancsak a miniszter nevezi ki az allandó bizottság elnökének és tagjainak a helyetteseit is.

Az 1200-941. M. E. sz. rendelet fenti szakasza szerint ez a bizottság van hivatva arra, hogy a rendelet alapján egyébként igényelhető nyugdíjazások körében arról határozzon, vajjon az illető nem vált-e méltatlanná a nyugdíjazásra. Az eljárás nemcsak a nyugdíjazás előtt, hanem a nyugdíjazás után is lehetséges, mi-helyett erre néve az illetékes miniszter a megindítást elrendeli. Hogy mitéle magaviselettel vált, vagy válik valaki méltatlanná a nyugdíjazásra, arra néve a hivatkozott 1934. I. t. c.-ben, illetve az 1610-934. M. E. sz. rendeletben nincs semmi megállapítás. Ebben a tekintetben tehát a 3-tagú allandó bizottságok mérlegelésére van bízva minden.

BOR

150 hektoliter különböző évráru 10-14 malligandos.

Gyümölcsfa

alma, körte 3-4 éves 1 drb 70-80 fillér árban eladó.

Részletes árjegyzék ingyen Szűcs telep, Biharószeg., 17.

mind az eljárás alá vont személy a határozat kézbesítésétől számított nyolc napon belül az illetékes miniszterhez fellebbezéssel élhet. Az eljárás alá vont személy a fellebbezést a bizottság elnökéhez nyújtja be.

(6) A háromtagú bizottság elnöke a fellebbezést — a vonatkozó iratokkal együtt — az (5) bekezdésben megállapított jogorvoslati határidőtől számított három napon belül az illetékes miniszterhez terjeszti fel, aki a fellebbezés tárgyában végérvényesen határoz. A miniszter határozata ellen jogorvoslatnak — ideértve a közigazgatási vagy más bírósági eljárást is — nincsen helye.

(7) Ha a háromtagú bizottságnak az ellátásra való méltatlanságot kimondó határozata ellen sem a bizottság elnöke, sem az eljárás alá vont személy a határozat kézhezvételétől számított nyolc napon belül nem nyújtott be fellebbezést, a bizottság elnöke a bizottság határozatát az ellátás megállapítására irányuló kérelem elutasítása, illetőleg a már folyósított ellátás megszüntetése végett a m. kir. központi illetményhivatalnak (m. kir. postavezérgazgatóságnak) küldi meg.

(Folytatása következik.)

A még hivatkozásban álló 1610-934. M. E. sz. rendelet az allandó bizottságok eljárására néve intézkedik. Az eljárás zárt tárgyaláson történik, melyre az érdekelt felet is megidézik s tanukat is hallgathatnak ki, hogy a tényállást teljesen tisztázzák. Az allandó bizottság elhatározásaiban nem vehet részt olyan tag, aki rokonságban, sógorságban, vagy elfogultság gyanújában áll az eljárás alá vont egyénnel szemben.

A 3-tagú allandó bizottságok fölé az 1934. I. t. c. még minden minisztériumban egy-egy öt-tagú felülvizsgáló bizottságot is szervezett. Ezeknek az öttagú bizottságoknak, a mostani új nyugdíjazási rendelet szerint, a méltatlanság megállapítása tekintetében nincs semmi hatáskörük. Fellebbezés esetén maga a miniszter határoz a 3-tagú allandó bizottságok megállapítása felől.

Indo-Kína elhagyására kaptak utasítást a japán állampolgárok

Tokióból jelentik: A Domei iroda jelentése szerint a hanoi japán főkonzul kormányra utasításra csütörtökön elrendelte, hogy valamennyi japán állampolgár hagyja el Indo-Kínát.

Tokióból jelentik: (NTI.) Badakuru, Thaiföld minisztere repülőgépen Formozába érkezett és onnan tovább megy Tokióba. Hír szerint kormány külön utasításával vesz részt a tokiói békeértekezleten.

H I R E K

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
SZILAGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZAM.

ELŐFIZETESI ARAK: Egész évre 30, félévre 15, egy óra 2.50 pengő
Egyes szám ára 10 fillér
Telefon: 12-27.
Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 72.301.
Kéziratokat nem őrünk meg és nem adunk vissza.

HADNAGY MIHÁLY HALÁLA.
Nagy csapás érte az udvarhelyi katolikus társadalmat. *Hadnagy Mihály* korondi esperes-plébános életének 76-ik évében, félszázadot meghaladó áldásos, tevékeny munkálkodás után váratlanul meghalt. Temetése — a lelkiudvéért bemutatott szentmise után — hétfőn délelőtt 10 órakor volt Korondon, igen nagy részvét mellett.

Árjásítják a párizsi bankokat. Zúrichből jelentik: Franciaország megszállt részében gyors ütemben folyik az üzleti élet árjásítása. Újból hosszú lajstromot tettek közzé, amely magában foglalja azokat a vállalatokat, elsősorban párizsi bankokat, amelyeknek élére zsidó vezetők helyett árjakat tettek.

A Weiss Manfréd Acél- és Fémművei r. t. szakmérnöke Kurovsky István úr március hó elsején, szombaton d. u. 5 órakor a nagyváradi Fa- és Fémpári Szakiskola Schlauch-terei előadó termében és ezt követően 2-án, vasárnap d. e. fél 10 órakor a Városi Villamosvasút r. t. Vártér 2. alatti műhelyében

gyakorlati bemutatással kapcsolatos hegesztő-technikai előadást

tart, melynek tárgya az elektromos és autogénhegesztés fejlődése az utóbbi években.

Ezen előadáson szívesen látják a hegesztéssel foglalkozókat, illetve aziránt érdeklődőket.

EGYMILLIÓ TÖLGYET CSAVART KI A FÜLDÖL A VIHAR SPANYOLORSZÁGBAN. Badajozból jelentik: (NTI) A Badajoz tartományban dühöngött legutóbbi vihar alkalmával kicsavart tölgyek számát az erdészeti bizottság egymillióra becsüli. A kitépelt olajfák száma még ennél is nagyobb.

AZ OLASZ KULTURINTÉZET ZENEI ESTJE A NAGYVÁRADI VÁROSHÁZA DISZTERMÉBEN. A magyarországi olasz kulturintézet (L'Istituto Italiano di Cultura in Ungheria) dr. Folco Tempesti, a kulturintézet tanára vezetésével március elsején, szombaton délután 6 órakor, Verdi halálának negyvenedik évfordulója alkalmából estélyt rendez a városháza disztermében. Az estélyen az ünnepi előadást dr. Krüger Jenő püspöki főügyész, a filharmoniai társaság elnöke tartja. Utána zeneszámok szerepelnek műsoron, a nagy olasz zeneszerző műveiből. A nem mindennapi művészi esemény iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg.

Temetés. Kis Gábor magyar szabó 55 éves korában meghalt. Temetése pénteken délután 4 órakor lesz a Halter kápolnából. (Erdélyi „Concordia“.)

A Magyar Lapok az árvízkárosultakért

Ugy gondoljuk, hogy Kormányzó Urunk és miniszterelnökünk felhívása megindította és áldozatos cselekvésre indította városunk társadalmát, lapunk olvasótáborát. A múlt évi segélyakció csak távolról szemlélhettük. Büszkeséggel töltött el azonban beünket az az áldozatkészség, amellyel a Csonkaország az árvízkárosultak segítségére sietett.

Nem dicsekvésképpen, hanem csak a történelmi hűség kedvéért említjük meg, hogy Erdély magyarsága röviddel ezelőtt szintén tanujelét adta hősi áldozatkészségének. A leégett Józseffelva nemzeti ügyünk lett s annak felépítésére lapunk olvasótáborára körülbelül 40.000 pengőt gyűjtött.

Fel akarjuk most ajánlani ismét lapunk nyilvánosságát a nagy ügy szol-

gálatára. Elindítjuk gyűjtésünket az árvízkárosultak javára:

Patkó Elemér országgy. képvis. . . 100.—
Dr Scheffler Ferenc igazgató . . . 25.—
Dr Paál Árpád országgy. képvis. . . 10.—
Szent László nyomda R. T. . . . 50.—
A „Magyar Lapok“ és az „Erdélyi Néplap“ szerkesztősége, kiadóhivatala és nyomdai személyné . . . . . 56.—
Silló Zoltán, a „Bihar“ Hírlapiroda tulajdonosa . . . . . 10.—
Összesen: 251.—

Albrecht főherceg 1000 pengőt adományozott az árvízkárosultaknak.

Budapestről jelentik: (MTI) Albrecht királyi herceg a kormányzó felhívásának alapján 1000 pengőt adományozott az árvízkárosultaknak.

Megindult a hajózás a román Dunán is. Bukarestből jelentik: (MTI) A román folyamhajózási társaság közli, hogy a kedvező időjárás következtében a hajózás a Duna egész szakaszán ismét megindult.

Óriási árvizek Jugoszláviában. Belgrádból jelenti a NTL: Az áradás Jugoszlávia valamennyi részében egyre nagyobb. Belgrádnak a Száva mentén lévő részei víz alatt állnak. Dél-Szerbiában Bitolj körül hatalmas töképződött, amely 30.000 hektárnyi földet árasztott el. Mindehhez járul még az árvíz okozta földesüzamlások. A belgrád—kucevói vasútvonalon Dozserevac közelében megszakadt a közlekedés, mert a csuszamlás miatt beomlott az alagút. Vukmanovo faluban sok házat betemetett a föld.

A lázongások miatt ostromállapotot hirdettek Kalkuttában. Budapestről jelentik: A Magyarországi irja: Rómából érkezett jelentés szerint Indiában sorozatos lázongások vannak. Kalkuttában kihirdették az ostromállapotot. A zavargások során 27 személy vesztette életét és 220 megsebesült. A rendőrség részéről 11 ember halt meg. A felkelő törzsek csapatai Bannu ellen vonulnak. Deroean vidékén már elfoglaltak egy angol telepet, amelynek lakóit foglyul ejtették és túszként tartják őket vissza. Kalkuttában 40.000 hindu megharagta a villamoskocsikat, barikádokat épített és szétrombolta a villamosvezetékét.

Zündapp & Phänomen

motorkerékpárok újjak és használtak részletekre is kaphatók

BALKUS autószerelő

Nagyvárad, Gr. Bethlen I. utca 9.

Egyhónapi fogházra ítélték Hubay Kálmánt egy hírlapi cikkéért. Budapestről jelentik: A büntető törvényszék ötös tanácsa ma tárgyalta Hubay Kálmán igazgatói és nemzetgyalázási bűnügyét, amelyet sajtó útján követt el. A vádirat szerint 1938 októberében az egyik nyilaskeresztes pártállású lapban „1938 a miénk“ cím alatt vezércikket írt, amelyben olyan dolgokat állított, amelyek kimerítik a vádbeh cselekményt. A mai tárgyaláson a vádlott kihallgatása és a perbeszéd elhangzása után egyhónapi fogházra ítélték Hubay Kálmánt. Az ítélet nem jogerős.

Amerikában aggodalommal figyelik a terjedő sztrájkmozgalmakat. New Yorkból jelenti NTL: A New York Times arról ad hírt, hogy az acél-, gépkocsi-, szőttes- és készénipari munkásság egyre jobban terjedő bérmozgalma aggodalmat kelt az Egyesült Államok hadi felszerelésért felelős tényszerző körében. Betlehemben az acélgárban kitört bérharc érzéti hatását a hajóépítésben és a harcokcsik gyártásában.

Gyorsírást, gépirást

Szabó Ferenc
okl. írásszaktanítónál tanulhat
Kossuth L. u. 11. II. em.

AZ OSZTALYSORSJÁTEK MAI HUZÁSÁN húsz ezer pengőt nyert: 76.032. Tízezer pengőt: 60.155. Ötezer pengőt: 54.230. Négyezer pengőt: 20.217. Háromezer pengőt: 23.088. Kétezer pengőt: 8.468. Ezer pengőt: 10.441. Tízezer pengőt: 7.169. Ötezer pengőt: 10.808. Háromezer pengőt: 10.406. Kétezer pengőt: 12.340. 35.092. 50.323. Ezer pengőt: 4.425. 58.728. 83.989. (Felelősség nélkül).

TÖMEGGYLKOSSÁG EGY FARSANGI MULATSÁGON. Pozsonyban jelenti a Bud. Tud.: Véres tragédia játszódott le kedden délután az Aranymarót melletti Ghyms községben. Délután beállított Turányi Ferenc vendéglőjében, ahol éppen farsangi mulatság volt, Kris Géza 37 éves férfi és lövöldözni kezdett. Az első lövés Ondrus András csendőr-örmesler fejét érte és megölte. A második lövés Turányi Ferenc vendéglőst a mellén, Varga Ferencet, az egyik vendéget, ugyancsak a mellén és Kállai Miklós cigányt fején sértette meg. Kris azután agyonlőtte magát. A csendőrség megállapította, hogy Ondrus Andrást bosszúból lőtte le. A vendéglőre és Varga Ferencre is haragudott. A cigányt véletlenül találta el. Varga és Kállai sebesülése súlyos, de nem életveszélyes. Turányi sérülése könnyebb természetű.

Népszavazás lesz Romániában. Zúrichből jelentik: Antonescu tábornok államvezető, március 2-ára, most következő vasárnapra, általános népszavazást rendelt el egész Romániában. A 21 évnél idősebb román állampolgároknak igennel vagy nemmel kell válaszolniuk arra a kérdésre, hogy helyeslik-e Antonescu tevékenységét. Zsidók nem vehetnek részt a népszavazásban.

A Szentatya nagyböjti szózata

Rómából jelentik: XII. Pius pápa tegnapi beszédében, amelyet Rómában a nagyböjti szónokokhoz intézett, többek között a következőket mondotta:

— A népnek és társadalomnak szüksége van arra, hogy megismerje az Istent. Azok a mozgalmas események, amelyeknek szemtanúi vagyunk, valóságos nemezis-szerű következményei az istentagadásnak, amelyek mint mételeyező járvány, megzavarják és szétzúzzák a népek lelkét és tűzvészként elborítással fenyegetik egész Európát. Eppen ezért a legnagyobb szükség van arra, hogy az emberek megismerjék az isteni igazságokat.

Te Deumos primási szentmise XII. Pius pápa megválasztásának évfordulóján.

Budapestről jelentik: Március 2-án, vasárnap lesz második évfordulója annak, hogy XII. Pius pápát a katolikus anyaszentegyház fejévé megválasztották. Az évforduló napján délelőtt 10 órakor dr. Serédi Jusztinián bíboros-hercegprímás a budavári koronázó főtemplomban hálaadó ünnepélyes szentmisét pontifikál, amelyen meg fognak jelenni az egyházi, katonai és világi előkelőségek, valamint a budapesti egyházközségek küldöttéi, egyesületi képviselői és az intézet növendékei. A mise egyházi zenéjét és a szentbeszédet a rádió közvetíteni fogja.

Ezernél több erdélyi magyar gazda kapott földvásárlási kölcsönt

Kolozsvárról jelentik: A főhatalomváltás után igen sok falusi birtok vált eladóvá. Főleg azokról a gazdaságokról van szó, amelyeknek tulajdonosai együtt mentek el a visszavonuló román hadsereggel. Ezeket a földbirtokosokat semmi sem kötötte az erdélyi földhöz s így a könnyen szerzett földbirtokban csak a pénzben kifejezhető értéket látták.

Az erdélyi magyarság, amelynek lába alól két évtizeden át a földreform, az állami elővételi jog és a közhatalom minden kényszere részben már kihúzta az ősi földet, most abba a helyzetbe jut, hogy tisztességes, szabad vásárral ismét földet vásárolhat. Az eladót ugyanis semmilyen törvény nem kötelezi vagyonának eladására.

Az elszegényedett magyar gazda azonban nem rendelkezik a szükséges készpénzzel. Az erdélyi hitelszövetkezetek támogatják a gazdákat, amennyiben a szükséges hitelt folyósítják.

Eddig több mint ezer magyar gazda kapott földvásárlási kölcsönt a hitelszövetkezetektől.

Mindazoknak, akik felejtlenül jó férjem elhunyt a kalmával nagy fájdalommal való részvételüknek bármilyen formában kifejezését adták, ezúton mondok hálás köszönetet.

Üzv. CSOREA JÁNOSNÉ és családja

Telf.: 18.01. Belvárosi Mozdó Rákóczi-ut 3.

Vissza az úton

A magyar film diadala.
Csortos, Mezey M., Tolnay K.

Telf. 13-51. Korona Filmszínház (volt Dorian) Kossuthu.1

C SEREBERE

Bordy Bella, Szilassy, Latabár

Második hétre prolongálva

DANKÓ PISTA

az APOLLOBAN.

13 milliárd rubellel emelkedett a Szovjet katonai költségvetése

Moszkvából jelentik: (NTI) A Szovjetunió 1941. évi állami költségvetési tervezete összesen 70,9 milliárd rubelt irányoz elő a hadsereg és a haditengerészet kiadásaira. A katonai kiadások az előző évvel szemben 13 milliárddal emelkednek, tehát 13 százalékkal. Az 1939. évvel szemben 30 milliárddal, tehát 75 százalékkal. A pénzügyi népbiztos a jelenlegi nemzetközi helyzettel indokolta az emelkedést, mondván, hogy nála a Szovjetunió politikájának, a szovjet nem fog résztvenni a határára túl dúló háboruban.

Jelentkezzenek azok, akiket nem irtak össze a népszámlálás alkalmával

Nagyvárad thj. város polgármestere 6352/1941. szám alatt a következő hirdetményt adta ki:

Az 1940. XXX t.-c. végrehajtása tárgyában kiadott 8558/1940. M. E. sz. rendelet alapján folyamatba tett népszámlálási munkálatokkal kapcsolatban felhívom mindazokat, akiknek összeírása a számlálás ideje alatt seholsem történt volna meg, a nyomtatványok kiállítására céljából, 1941. febr. hó 28-án feltétlenül jelentkezzenek a városházán, I. em. 16. szám alatt, a népszámlálási hivatalban, délelőtt 9-től 13-ig és délután 5-től 7-ig, a hivatalos órák alatt, mert akiről bármilyen módon megállapítást nyer, hogy jelentkezési kötelezettségének nem tett eleget, büntetés alá esik.

Folyóirat-szemle

Zilahy Lajos regénye a *Hid-ban*. Most megjelent új számában folytatja a *Hid* Zilahy Lajos kis regényének a Csendes Eletnek a közlését. Az iradalmi eseménynek számító regény sikerére jellemző, hogy a *Hid*-nek ebből a számából kétszeres példányszámot kellett nyomtatni. A *Hid* új számába Márkus László írt heti krónikát, Szinyai Zoltán, Hunyady Sándor, Mezőssy Maria novellákat adnak, Németh László színházról, Főja Géza filmről írt. Az e heti számban kezdi meg Nagy Lajos a rádióról szóló kritikáit. Érdekes képes riportok, Divat, Filmrovát, 1940 pengős pályázat. Inyestester receptjei stb. vannak még a *Hid*-ben. Főszerkesztő: Zilahy Lajos, felelős szerkesztő: Kállay Miklós. Mutatványszámot készítségül küld a Riadóhivatal: Budapest. VII. Erzsébet körút 7. szám. A lap előfizetési ára egynegyed évre 6 pengő, felévre 12 pengő, egész évre 24 pengő, mely összeg fizethető havonta 2 pengővel is. Postatakarékpénztári számszáma 9411.

Hirdessen a Magyar Lapokban

Megalakult a jugoszláviai Magyar Közművelődési Szövetség

Hatvanöt egyesület jelentette be csatlakozását

Belgrádból jelentik: (MTI) A Magyar Közművelődési Szövetség megalakítása a jugoszláviai magyarság legnagyobb társadalmi megmozdulása. Ezt a tényét bizonyítja az a nagy érdeklődés, amely a szövetség szervező munkáját kíséri. Eddig több mint 65 egyesület jelentette be a szövetséghez való csatlakozását. Ujvidék, Szabadka, Zenta, Nagykikinda, Nagybeaskerek és Óbecse valamennyi magyar egyesülete mellett csaknem valamennyi nagyobb helyi-

ségben levő kultur egyesület is csatlakozott a szövetséghez. Sok olyan helységben alakult meg a szövetség fiókja, ahol eddig nem volt semmiféle magyar egyesület.

A szövetséghez nemcsak kulturegyesületek csatlakoztak, hanem a magyar jellegű sport és gazdasági szervezetek is. Így legutóbb a horgosi mező- és szőlőgazdasági egyesület jelentette be a közművelődési szövetséghez való csatlakozását.

Miért nem fejlődnek a tanoncotthonok az anyaországban?

Az anyaországban a tanoncotthonok fontosságát és nagyjelentőségét tudják és ismerik, de mégis elhanyagolt ott az otthonok megszervezése. Mihelyt ilyen ügy a városokra vonatkozik, annak fejlődése visszamarad. Engem tisztán a tanoncotthonok iránti szeretet és azok fejlődése érdekelt. Az anyaországi állapotok vizsgálata nál felismertem az okokat, mely megakasztotta az otthonok fejlődését. Ezek a következők:

Egyes városok szükségét érezték a tanoncotthonok felállítására azért, mert a városi árvek tovább nevelése ezt megkívánja. Mivel minden város autonómiával bír, a tanoncotthonba át a gyermeket veszi be, akiről akar. Nagyon természetes elsősorban az érdekkörébe tartozó saját gyermekeit és árveit. A vidék és a földműves gyermeke nem kerülhet be az otthonba, így sem kereskedői, sem ipari pályán a nép gyermeke kiképzést nem nyerhetett. A város miért tartja s miért nevelje a falu gyermekeit? Miért adozzon nagy pénzbeli összeget idegen gyermekért, mikor van elég nincstelen polgár gyermek. Ez vezette és vezeti ma is a városok fejeit. Azért nincs egy város sem az anyaországban, ahol 200-300 személyes tanoncotthon lenne. A legnagyobb a budai római katolikus tanoncotthon, 120 növendékkel.

A tanoncotthonok csak akkor fogynak hivatalos magasztalan állani, ha elsősorban a vidéki gyermekeket képezik ki. Az állami tanoncotthonok hiánya miatt a földműves nem tudja gyermekét olyan iparra adni, amilyenre a fiának hajlama és ráteremtése van. Kétve van bizonyos iparhoz, csak eszmádia lehet, mert ez az egyetlen mesterség, ahol teljes ellátást kap a fiú. Meg is szenved érte. Mert az ilyen tanuló 12-16 órdi-

dolgozik naponta. Ezek a mesterek tiltakoznak a tanoncotthonok létesítése és fenntartása ellen, mert érdekeikkel ezek működése ellentétben áll. Mivel az iparosság többségét majdnem mindenütt a eszmádiák alkotják, a szavazásnál döntő befolyással bírnak, sőt a városok vezetését is irányítják.

A tanoncotthon vezetésében, valamint a tanonciskolában eltöltött 32 év alatt az ország tapasztalataikat nyertem. Ez készlet és ösztönöz engem a létező hibák felsorolására. Én csak egyféle megoldással látom biztosítottat a gyermekek tanoncotthonok fejlődését. Ez pedig az volna, ha az állam a tanoncotthonokat államosítaná, illetve a Gyermekvédelmi Ligát bízná meg az otthonok vezetésével s így a gyermekek felnevelése kiesne a városok kezéből és a falu gyermeke is lehetne iparos.

Az Országos Gyermekvédelmi Ligának nagy érdemei vannak a tanoncotthonok létesítése körül. Ugyanis a Thék-léle tanoncotthon, (mely az első volt az országban), után 1908-ban majdnem minden városban a Liga létesített és fenntartott otthonokat. A Liga az illetékes minisztériumoktól, városoktól segélyt kapta, végül gyűjtésekből oly összeget tudna összehozni, hogy azokkal nagy tanoncotthonokat tudna fenntartani. Az állam nem gyűjthet, nem kérhet segélyeket, az adminisztrálás is nehézkes. A tanonc egy akta az államháztartásban. Az intézeti vezető egy hivatalos személy, nem pedig a növendékek atyja stb. Az árvek tömegét nem akarom felsorakoztatni, mert azok nagy száma egy könyvet lenne ki. Az itt felsoroltak is igazolják, hogy a tanoncotthonok szépen fejlődő működését egyedül az Országos Gyermekvédelmi Liga tudná biztosítani.

DERNYEI IMRE,
ny. tanár, megb. igazgató.

SZÍNHÁZ

Megérkezett Nagyváradra a rádió műszaki csoportja

és előkészítik a szombati est Judit kapitulál című zenés vígjáték előadását a közvetítéshez. Már megkezdődtek a szerelési munkálatok a hangerősítők és a mikrofonok beszerelése, úgy hogy péntek estére már teljesen készen várja az előadást, hogy a mikrofon próbát megtarthassák és a szombati előadást közvetíthessék.

A nagyváradai előadás közvetítése szenzációt jelent a színházi körökben. Az előadás műsorbaiktatása közvetítésre indítja diadalmas útjára Ságody József és Illiczky László zenés vígjátékát a Judit kapitulál. A színház együttese fővárosi előadással lepi meg a hallgatókat és a színházi közönséget, mert a közvetítésre való tekintettel tudásuk maximumát fogják adni, hogy a sikert fokozzák.

A péntek esti előadáson mikrofonpróba lesz, amelyen részt vesz a rádió társaság mérnöki kara, műszaki csoportja és a szpiker, hogy a szombati előadásra mindent tökéletesen és pontosan elkészítsenek. Szombaton este pedig pontosan 7 óra 50 perckor lesz a várva várt közvetítés.

Nagyvárad színházajáró közönségének még nem volt alkalma ilyen közvetítésen részt venni, erre való tekintettel az igazgatóság, filléres helyárrakkal tüzte műsorra ezt az ujdonságot. Mindkét nap a helyárrak: 30 fillértől 120 fillérig vannak. A nagy érdeklődésre való tekintettel jegyekről ajánlatos lesz mindenkinek elővételben gondoskodni.

A közvetítésre való tekintettel pontos megjelenést kérünk, mert kezdés után az összes bejáratú ajtó le lesz zárva.

Szombaton délután 4 órakor Csavargó lány operett van műsoron filléres helyárrakkal Jurik leával a címszerepben. Helyárrak 30 fillértől 120 fillérig.

Heti műsor:

Csütörtök este háromnegyed 8 órakor: A Szigligeti Társaság ünnepi estje. Rendes helyárrakkal.

Péntek este háromnegyed 8 órakor: Judith kapitulál. Illiczky László és Ságody József operettje, filléres helyárrakkal. A budapesti rádió mérnökeinek mikrofonpróbája. Filléres helyárrak előadás. Helyárrak: 30 fillértől 120 fillérig.

Szombat este pontosan 7 óra 50 perckor, rádió közvetítés: Judith kapitulál. Az egész előadást a budapesti rádió közvetíti.

Vasárnap délután 4 órakor: Gellérthegegyi kaland.

Vasárnap este háromnegyed 8 órakor: Gellérthegegyi kaland.

Hétfő este háromnegyed 8 órakor: Gellérthegegyi kaland. B. Bérlieiben.

A mozgóképszínházak műsora

Belvárosi: Vissza az úton.
Korona: Cserebere.
Apolló: Dankó Pista.

RÁDIO

PÉNTEK, FEBRUÁR 28.

Budapest I.

- 6.40 Ebresztő, Torna.
- 7.00 Hírek. Közlemények. Étrend. Hang lemezek.
- 10.00 Hírek.
- 10.20 Ruzsin' ifjúsági előadás: „Karpataljai gyermekek.” Román István-né előadása.
- 10.45 „Az elektromágneses hullámok szerepe a gyógyításban.”
- 11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
- 12.00 Haratszó. Himnusz. Időjárás-jelentés.
- 12.10 Thomán Mária hegedül, zongorán kíséri Hajdú István.
- 12.40 Hírek.
- 12.55 Hetényi Kálmán énekel, zongorán kíséri: Érsek Mária.
- 13.20 Időjelzés, időjárás- és vízállás-jelentés.
- 13.20 A Rádió Szalonzenekara.
- 14.30 Hírek.
- 14.45 Műsorismertetés.
- 15.00 Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
- 15.20 Suki Tóni cigányzenekara.
- Közben**
- 15.40 „Mit főzünk.” Háziasszonyok beszélgetnek.
- 16.15 Diákfelőra: Ivadékgondozás a vízek mélyén.
- 16.45 Időjelzés, időjárás-jelentés, hírek.
- 17.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven.
- 17.15 Liszt: Mefisztó keringő. (Bosztoni szimfónikus zenekar. vez. Kuszeviczkij.) Hanglemez.
- 17.30 Emlékezés Eötvös Tamásra. Kozma György előadása.
- 18.00 A József nádor 2. nonvédgyalogezred zenekara. Vezényel Serogi Artúr.
- Közben**
- 18.30 Sportközlemények.
- 19.00 Hírek magyar, német és román nyelven.

Frenczel Sándor

tükör és üvegcsiszolda

Tábla-üveg nagy raktár
Képkerepezés
Melegágyrámák és üvegek

Nagyvárad, Szt. János u. 44-48.
Telefon: 19-13

- 19.20 „Erdélyi gyermekek között” Beszél Gecsó Sándorné. Hangfelvétel.
- 19.35 Jazz-dalok és táncszámok hanglemezzel.
- 19.55 „Magyar önismeret.”
- 20.00 Az Operaház zenekara. Vezényel Rajter Lajos.
- A szünetben kb.**
- 20.45 Külügyi negyedóra.
- 21.40 Hírek, időjárás-jelentés.
- 22.00 „Mindenből egy keveset.” Közvetítés az Ostende-kávéházból. Buttola Ede tánczenekara játszik a Rajkók zenekara muzsikál.
- 23.00 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.
- Utána kb.**
- 23.25 Hanglemezek. Géczy Barnabás zenekarának műsorából.
- 24.00 Hírek.

PÉNTEK, FEBRUÁR 28.

Budapest II.

- 18.00 Gyorsfrótanfolyam. Szlabey Géza előadása.
- 18.30 „Táncmuzsika a XVIII. században. Az összekötő szöveget Tornyai Rigo Csaba írta.
- 19.15 „A skótok Petőfije.” Geréb László dr. előadása Burne-ről.
- 19.40 Hanglemezek. Keringő.
- 20.00 Hírek.
- 20.10 Szórakoztató zene. Hangfelvétel.
- 21.10 „Magyar regényhősök.” Kolozsvári Grandpierre Emil előadása.
- 21.35 Időjárás-jelentés.

Szeged környékén fokozódik a talajvízveszedelem

Pozsony és Nyitra megyékben házak omlanak be a talajvíztől

Szegedről jelentik: (MTI) A talajvíz veszedelem Szeged környékén tovább fokozódik. Kiskunfélegyháza és Kiskunhalas környékéről nagy víztömegek húzódnak Szeged felé és egyre nagyobb területet öntenek el.

Érsekújvárról jelentik: (MTI) Nyitra és Pozsony megyékben a talajvíz következtében eddig 20 ház omlott össze. Az alispán az összeomlott házak felépítésének biztosítására igénybe vette a téglakészleteket.

Törvényrendelet jelent meg az iparigazolványok kiadásának korlátozásáról

Textilnagykereskedői körzetekre osztják az országot

A kormány rendeletet adott ki az egyes iparjogosítványok kiadásának korlátozásáról. A rendelet hatályba lépése után bármilyen árucikk árusítására jogosító iparigazolvány kiadása a törvényes feltételek igazolása esetében is megtagadható, ha az iparigazolvány vagy iparengedély kiadása a kivételes gazdasági viszonyok mellett közérdekből nem kívánatos. Ennek a rendelkezésnek a hatályát az illetékes minisztérium bármilyen más kereskedelmi vagy ipari ágra is kiterjesztheti. — Az iparigazolványok

vagy iparengedélyek valamely meghatározott kereskedelmi vagy iparizsakra meghatározott részére is szólhatnak, ennek érvényességét az iparhatóság meghatározott időre az annak alapján folytatható tevékenység területi vagy egyéb tekintetben is korlátozhatja, vagy fejtételhez kötheti. Bármilyen kereskedésre szóló iparigazolvány vagy iparengedély nem ad jogot az áruk adásvételének közvetítésére. Erre külön iparigazolványt vagy iparengedélyt kell kiállítani.

A textilárak kereskedelmi forgalmának szabályozása

A hivatalos lap február 27-iki számában kormányrendelet jelent meg a textilárak kereskedelmi forgalmának szabályozásáról. Ugyanez a szám közli a közellátásügyi miniszter rendeletét a textil nagykereskedelem szabályozásáról. A rendelet kiadása azért vált szükségessé, a textil nagykereskedők száma a háború kitörése óta több mint tízszeresére emelkedett és ez természetes módon elősegítette a lánc- és zugkereskedelmet. A rendelet értelmében az országot textil nagykereskedői körzetekre osztják. Az egyik körzet területéről a másik körzet területére minden külön engedély nélkül lehet textil árut szállítani, az egyes körzetekben azonban a rendelet hatálya alá tartozó textil árucikkal csak a kijelölt textil nagykereskedők folytathatnak textil nagykereskedést. A kijelölés iránti ké-

relyeket az illetékes kereskedelmi és iparkamaránál kell benyújtani. A nem jelölt nagykereskedők nagykereskedői tevékenységet jogosultságuk megszűnéséig számított 60 napig folytathatják. A rendelet megszegőit súlyosan büntetik.

Március elsején életbelép a gyógyszerári alkalmazottak minimális fizetése

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A belügyminiszter ma kiadott rendelete szerint a visszacsatolt keleti és erdélyi országrészekben március elsejétől kezdve alkalmazni kell a gyógyszerári alkalmazottak legkisebb munkabéret megállapító határozatot, amelyek az ország 1940. augusztus 30-a előtti területén hatályban vannak.

Német önkéntesek gyakorlatoznak egy megáradt németországi folyón.

Háborúellenes gyűlés Amerikában

Newyorkból jelentik: (NTI) A C. I. O. szakszervezethez csatlakozott newyorki szakszervezeti csoportok március 6-án háborúellenes gyűlést hívtak egybe. Ezeknek a szakszervezeteknek több mint 400.000 tagjuk van.

APRÓHIRDETESEK

Szavanként 10 fillér, állást keresőknek 25% kedvezmény

Lakás

Utcai butorozott szoba kiadó. Sal Ferenc u. 29. 924

Adás-vétel

Aranyat, magas aron veszek, órák, ékszer javítok. Gyenge Izván ékszerész. Rákóczi u. 19. 753

Jégszekrény, kétajtós eladó. Nánássy, Kazinczy u. 4. (színház mellett.) 914

Két vagon vegyes tűzifa eladó. Teleki Pál u. 47. Csányi fűszeres. 901

Házat kültelken pár száz pengő kész. pénzzel megvételre keresek. Torkos Sándor Angolkert mellett. 918

Aranyat, ezüstöt, ékszer magaa aron veszek. Haslinger ékszerész Rákóczi ut. 8. 545

Eladó sürgösen fehér harmas szekrény, kihúzható asztal, 4 kárpitozott szék, 130 cm. széles felnyitható agyéműtartó hencser jó karban és féregmentes. Alapi u. 1. ajtó 2. délelőtt 3 óráig. 886

UJSAG makulatura kapható a Magyar Lapok kiadóhivatalában.

Jól jövedelmező 100.000 és 50.000 pengős bérházat keresek megvételre. Ajánlatot helymegjelöléssel, jövedelmezőségi kimutatással Bibó Kálmán, Budapest, V. Széchenyi rakpart 8. sz. alá kérem. 916

Jó karban levő jövedelmező házat keresek 350.000—800.000 lelig Romániában fizetendő. Kiss György, Szent János u. 76. 913

Külföldre

Bérbevenne 2 szobás fürdőszobás, kertes, lehetőleg magánházat, április v. május 1-re áll. tisztviselő. Cím a kiadóban. 912

Állást nyec

Nagyobb kifizető felvezetek azonnalra, Lukullus. Rákóczi u. 7-a. 903

Ipari és kereskedelmi vállalat öskezresztény perfekt levelezőnöt keres, aki a gép- és gyorsírásban tökéletes. Ajánlatokat „Kereskedelmi” jellegűre a kiadóba. 923

Ügyes kifizető felvezetünk, kerékpárral rendelkező előnyben. Hangya. Rákóczi ut. 2. 821

Megbízható bejárónót felvezetek. Imre u. 4. sz. 2. ajtó. Jelentkezni 1—3 között 920

Kifizető leányt felvezetek azonnal Pap drogueria. 919

Kifizető felvezet Mezey fűszerüzlet Szt László tér. 917

Kiadótulajdonos:
SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA RT

Felelős szerkesztő: Felelős kiadó:
Dr. Pál Árpád Dr. Scheffler Ferenc
Szent László-nyomda RT igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén Nagyvárad, Szilágyi Dezső utca 5. szám.